

Pilastres visigòtiques

El Museu de Tortosa conserva diverses peces de decoració arquitectònica d'època visigòtica, realitzades en marbre, que, juntament amb la coneguda làpida trilingüe d'una noia jueva anomenada Meliosa que està exposada a la catedral, formen un interessant conjunt d'obres d'art d'una de les etapes històriques més desconegudes de la història de Tortosa i del conjunt de les Terres de l'Ebre.

Els dos fragments de pilastra que comentarem foren trobats –segons donen a entendre tots els indicis– a la catedral de Tortosa, en un espai pròxim (o baix mateix, no ho sabem del cert) a la capella del Sagrari. Probablement, passaren desapercebuts durant alguns anys, fins

que foren redescoberts al final del segle XIX i identificats com a restes d'època visigòtica, segurament relacionables amb la primitiva catedral de Dertosa, anterior a la conquesta islàmica. El fet de ser cap d'una diòcesi en aquella època va permetre que la

nostra ciutat mantingués, en bona mesura, la seua vida urbana després de la caiguda de l'imperi romà.

Es tracta de dos peces monolítiques de marbre blanc que, originalment, formaven una única pilastra de secció quadrada, amb tres cares decorades i la quarta llisa, ja que anava adossada a un

Dimensions: 108 x 17 cm, 81 x 17 cm

Època visigòtica (segles VI-VII)

Procedència: catedral de Tortosa
Núm. inventari: 945

mur. Les dos peces presenten les cares laterals amb decoració de motius vegetals bastant desgastats i la cara frontal mostra una columna esculpida en baix relleu. Una d'elles, la més llarga, que correspondria a la base de la pilastra, mostra reparacions a la decoració de la part frontal, realitzades en un moment indeterminat. L'altra pertanyia a la part superior de la pilastra, ja que mostra el capitell i part del fust.

Els paral·lels d'estil més clars d'aquestes pilastres els trobem prou lluny de les nostres terres, ja que elements similars s'han trobat a Mèrida, ciutats del centre de Portugal, Toledo o Còrdova. Això és un clar indicatiu que la Tortosa visigò-

tica devia estar ben connectada amb els centres de poder del moment, ja que tant Toledo (capital política del regne visigot) com Mèrida o Còrdova eren importants centres urbans. Un altre fragment arquitectònic visigòtic que es conserva als fons de reserva del Museu de Tortosa mostra uns clars paral·lelismes amb altres similars localitzats a Tarragona, un altre nucli urbà important d'aquella etapa històrica.

Joan-Hilari Muñoz

Per saber-ne més:
ARBELOA, J.V.M. *Dertosa a l'antiguitat tardana. Consideracions sobre els espais culturals*,
Nous Col·loquis IV (2000), 45-72.

El Museu de Tortosa inicia una col·laboració amb L'EBRE amb una sèrie d'articles, de periodicitat mensual, destinada a difondre la seua col·lecció